

AK PARTİ

GÜMÜŞHANE SİYASET AKADEMİSİ

GÜMÜŞHANE POTANSİYELİNİN YENİ TEŞVİK PAKETİYLE İLİŞKİLENDİRİLMESİ

Prof. Dr. Mustafa ILICALI
Erzurum Milletvekili

GÜMÜŞHANE
27 KASIM 2016

- ❑ POTANSİYELİ
- ❑ YENİ TEŞVİK SİSTEMİ

GÜMÜŞHANE

İÇİNDEKİLER

GİRİŞ

GÜMÜŞHANE'NİN POTANSİYELİ

YENİ TEŞVİK SİSTEMİ

YENİ TEŞVİK SİSTEMİNE ÖNERİLERİMİZ

GÜMÜŞHANE POTANSİYELİ

Yıl	Nüfus	Değişim %
2015	151.449	3,48
2014	146.353	3,49
2013	141.412	4,58
2012	135.216	2,15
2011	132.374	2,13
2010	129.618	-1,04
2009	130.976	-0,30
2008	131.367	0,41
2007	130.825	-30,02
2000	186.953	10,38
1990	169.375	-40,31
1985	283.753	3,11
1980	275.191	-6,29
1975	293.673	4,05

2015 yılında Gümüşhane nüfusu 151.449 ve ilin nüfusu 2014 yılına göre %3,48 oranında 5.096 kişi artmıştır.

**Türkiye'nin 77. kalabalık ili
En kalabalık ilçesi Merkez
En az nüfuslu ilçesi Köse**

Türkiye'nin en çok göç veren 3. ili

**Erkek sayısı 76.770
Toplam İl Nüfusu içindeki oranı %50,69
Türkiye sıralaması 20. sırada**

**Kadın sayısı 74.679
Toplam İl Nüfus içindeki oranı %49,31
Türkiye sıralaması 62. sırada**

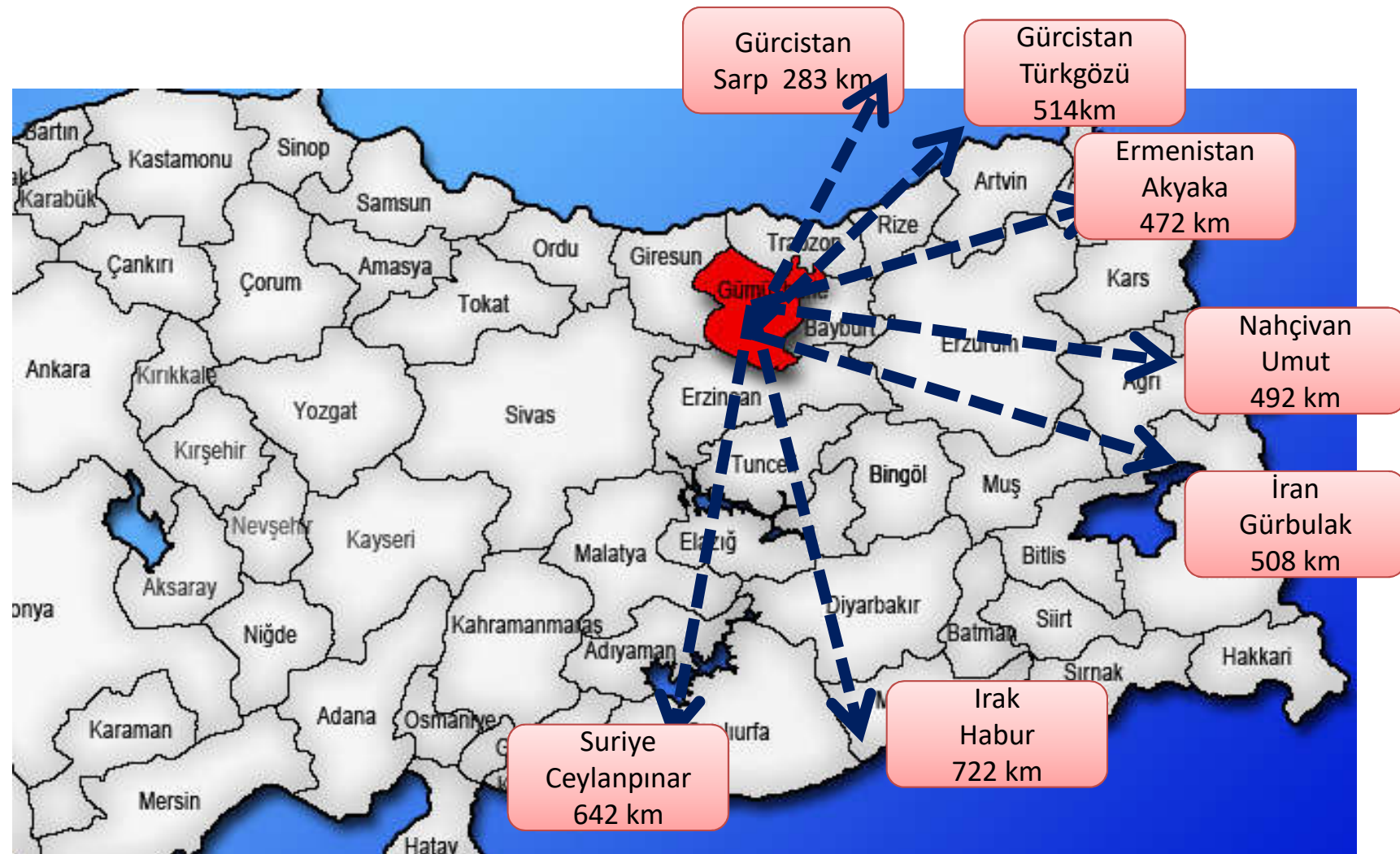
GÜMÜŞHANE'NİN POTANSİYELİ

KONUMU

Prof. Dr. Mustafa İLİCALI
Erzurum Milletvekili

KUZEYDOĞU ANADOLUNUN MERKEZİ

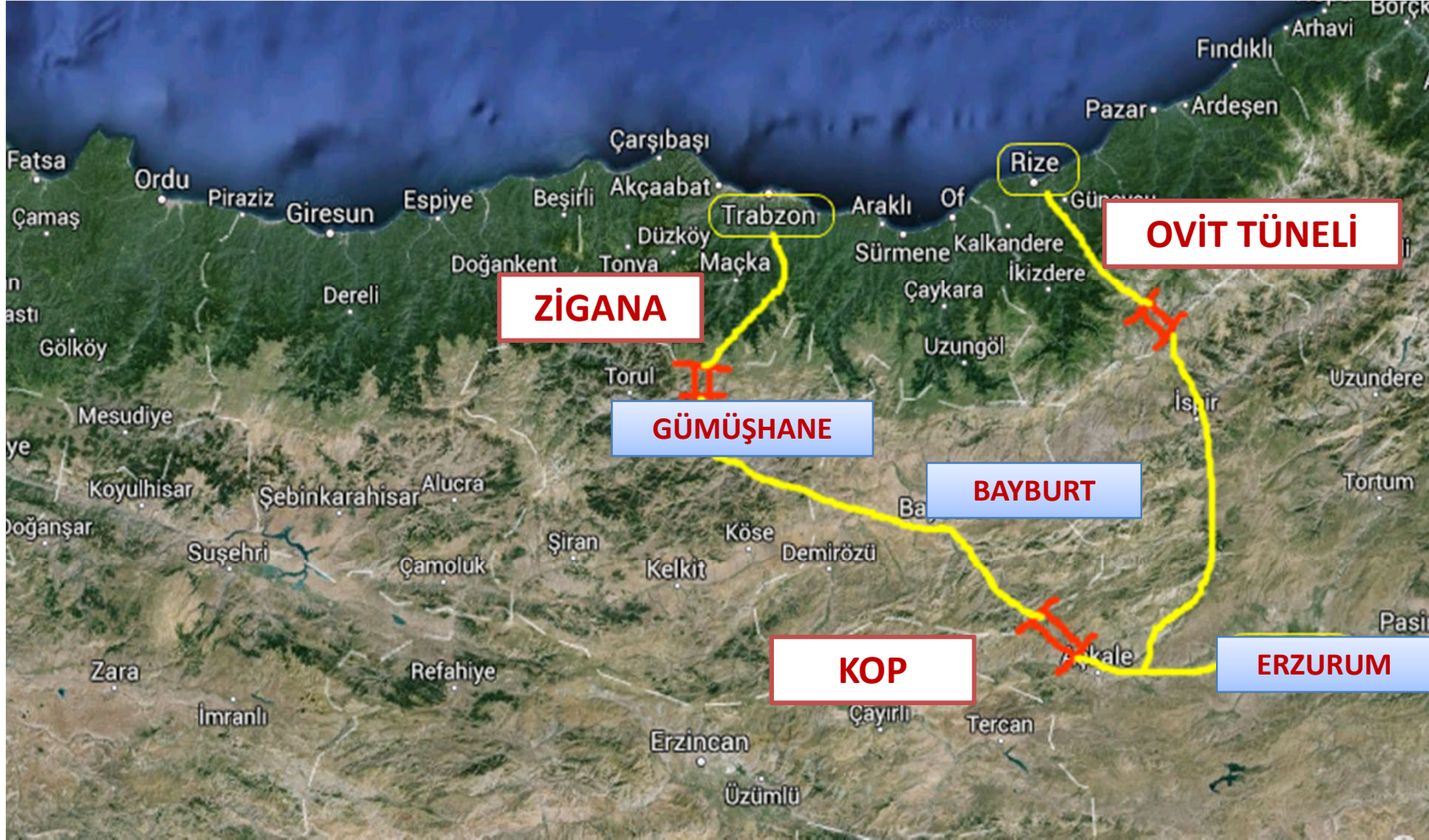
Sınır Kapılarına Yakınlığı ile Kafkaslar ve Ortadoğu Pazarına Kolay Ulaşım İmkânı

ULAŞIM

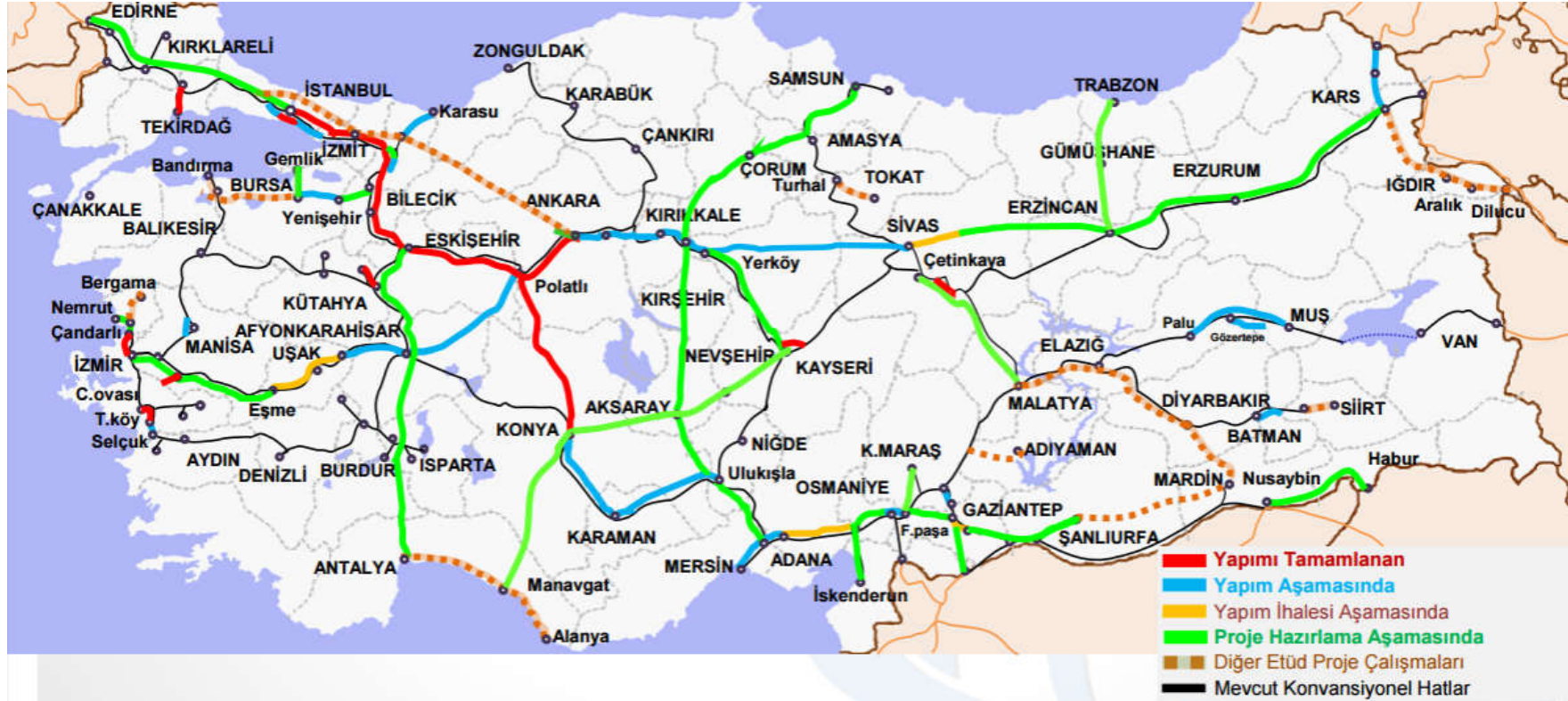
Yeni inşa edilmiş
otoyolları ile
Türkiye içine ve
komşu ülkelere
karayolu ile hızlı ve
konforlu ulaşım
imkanı

BÖLGENİN KARADENİZ LİİMANLARI İLE KESİNTİSİZ ULAŞIM İMKANI SAĞLANIYOR.

Erzincan-Gümüşhane- Trabzon Hızlı Demiryolu Projesi

PROJE HAZIRLAMA SÜREÇLERİ DEVAM EDEN DEMİRYOLU HATTININ YAPIMI TAMAMLANDIĞINDA
GÜMÜŞHANE İLİ ULUSAL DEMİRYOLU AĞINA BAĞLANACA VE KARADENİZE ERİŞİMİ
SAĞLANACAKTIR

ULAŞIM-Demiryolu

Kars-Tiflis-Bakü demiryolu hattı tamamlandığında Erzurum'dan Bakü'ye demiryolu ile sevkiyat yapılabilecektir.

2017 Yılında Açılması Planlanıyor.
Proje bölgenin Orta Asya'ya doğrudan erişimini sağlayacaktır.

YENİ TEŞVİK SİSTEMİ

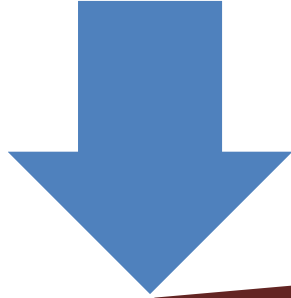
1- CAZİBE MERKEZLERİ PROGRAMI HANGİ YILLAR ARASINDA UYGULANACAKTIR?

**Cazibe Merkezleri Programı 2016-2020
yılları arasında uygulanacaktır**

2- CAZİBE MERKEZLERİ PROGRAMINDAKİ BÖLGELERİNİN ORTAK SORUNLARI VE ÇÖZÜMLER NELERDİR?

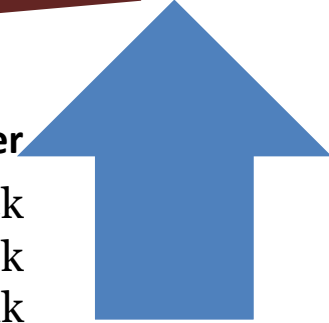
Sorunlar

- Yüksek İşsizlik
- Düşük Gelişmişlik Seviyesi
- Düşük İhracat
- Yüksek Göç Oranı
- Mülteci Sorunu

Çözümler

- Projeden-Yatırıma, Üretimden-Pazarlamaya Destek Verilecek
- Ticareti Canlandıracak Kamu ve Özel Yatırımlar Desteklenecek
 - Genç ve Dinamik Nüfus İstihdam ile Bölge İçinde Tutulacak
 - Bölge ve İl Düzeyinde Yaşanabilir Kentler Oluşturulacak
 - Bölgenin Komşu Ülkelere İhracatı Artırılacak
- Her Bölge Belli Alanlarda İhtisaslaşacak (Hayvancılık, Turizm vs)
 - Üniversiteler Bölgenin Özelliklerine Göre Uzmanlaşacak

3- CAZİBE MERKEZLERİ PROGRAMI KAPSAMINDA HANGİ BAKANLIK NE KADAR YATIRIM YAPACAK?

Kamu Yatırım Programı Kapsamında:

- **2016-2020 döneminde toplam 62 milyar TL’lik kamu yatırımı yapılması öngörülmektedir.**
 - Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı-**19,3 milyar TL**
 - Gıda, Tarım ve Hayvancılık ve Orman ve Su İşleri Bakanlıkları-**17,68 milyar TL**
 - Çevre ve Şehircilik Bakanlığı-**10 milyar TL**
 - Sağlık Bakanlığı-**5,5 milyar TL**
 - TOKİ-**5,3 milyar TL**
 - Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı-**4 milyar TL**
 - Kalkınma Bakanlığı-**516,1 milyon TL**
 - Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı-**133 milyon TL**

4- CAZİBE MERKEZLERİ PROGRAMINDAN BEKLENEN FAYDALAR NELERDİR?

Cazibe Merkezleri Programı Kapsamında:

- Özel sektörün yeni yatırım ve işletmelerine yılda 1,25 milyar TL kamu desteği sağlanması
- Özel sektörün yılda ilave 2,8 milyar TL yatırım yapması
- Özel sektörün yatırımlarının yılda %60 artması
- Yıllık toplam 200 bin kişilik istihdam sağlanması

öngörülmektedir.

5- DOĞU VE GÜNEYDOĞU ANADOLU
BÖLGELERİ CAZİBE MERKEZLERİ
PROGRAMI KAÇ BÖLGE, KAÇ MERKEZ VE
KAÇ İLDE UYGULANACAK?
BU İLLER HANGİLERİDİR?

Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgeleri Cazibe Merkezleri Programı 5 bölge, 8 merkez ve 23 ilde uygulanacaktır.

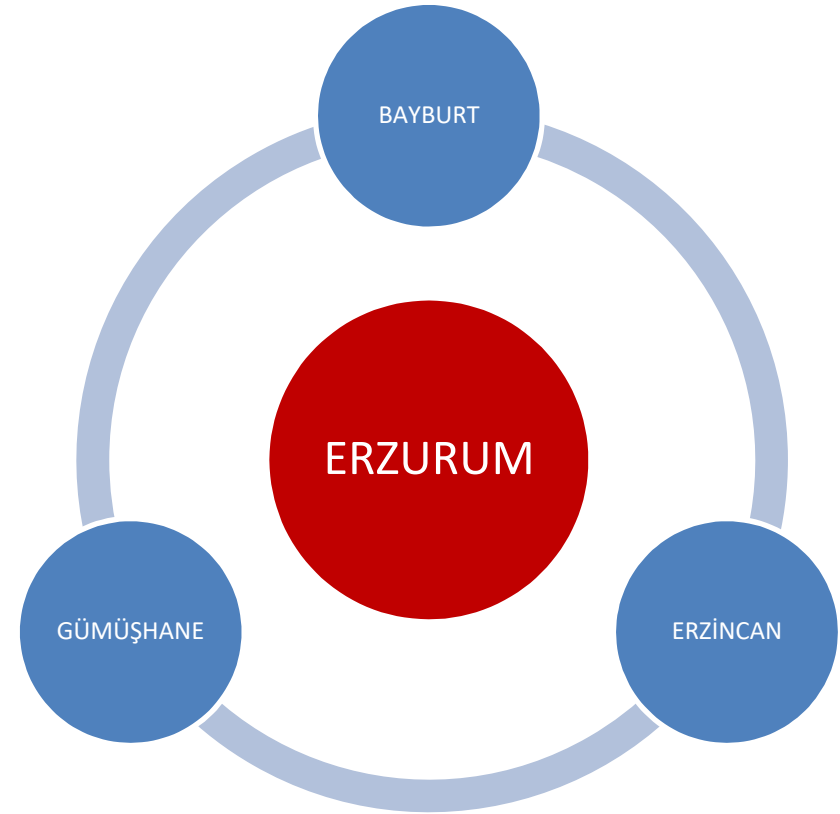
CAZİBE MERKEZLERİ VE ÇEVRE İLLER (5 BÖLGE, 8 MERKEZ VE 23 İL)

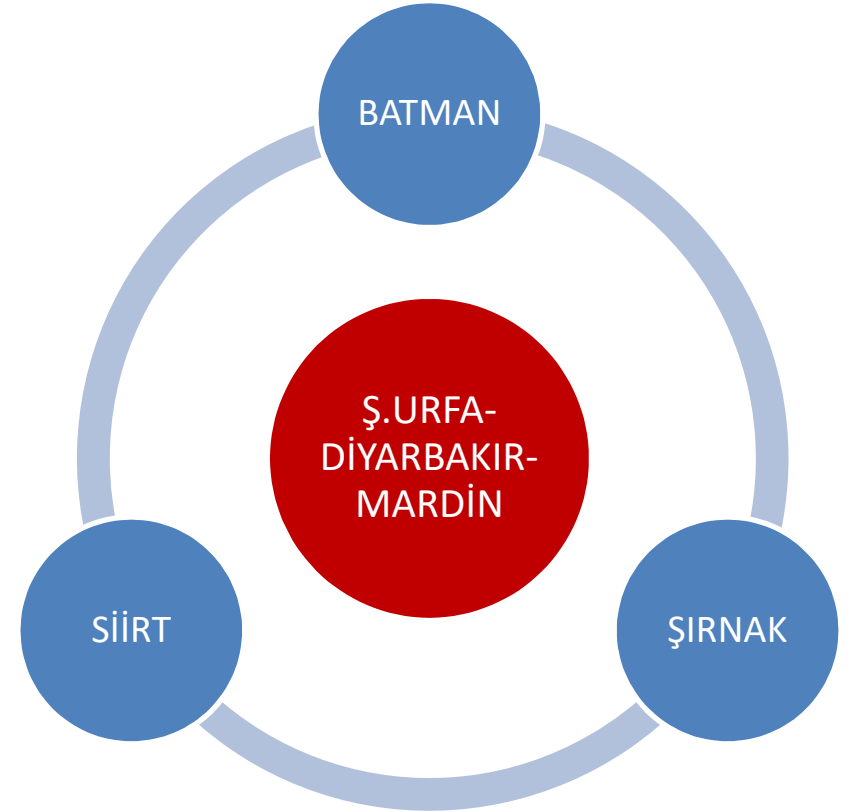
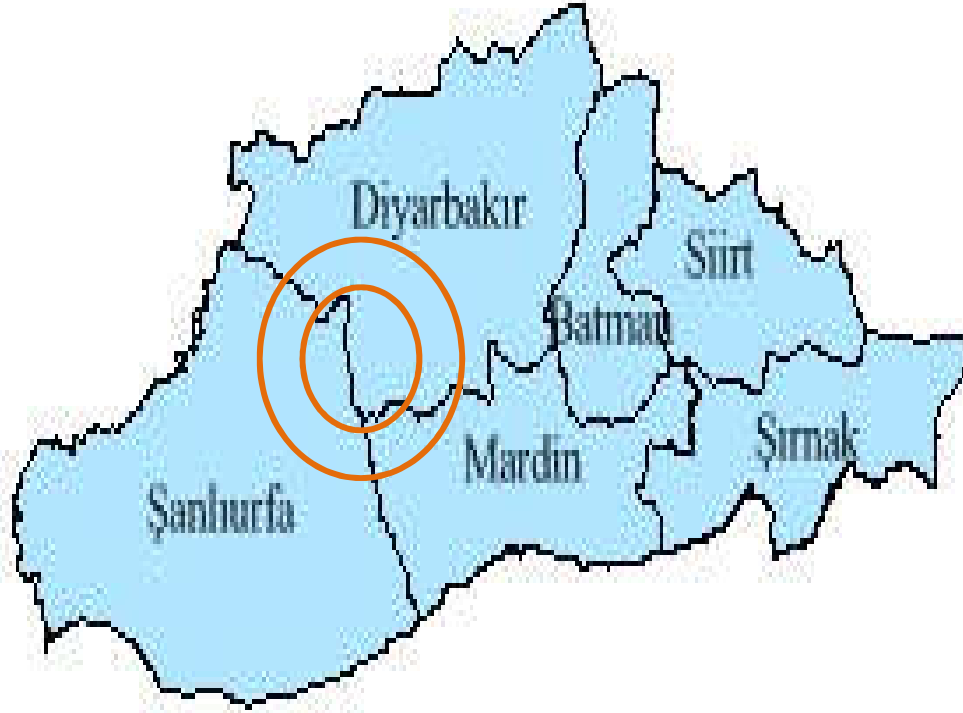
Prof. Dr. Mustafa İLİCALI
Erzurum Milletvekili

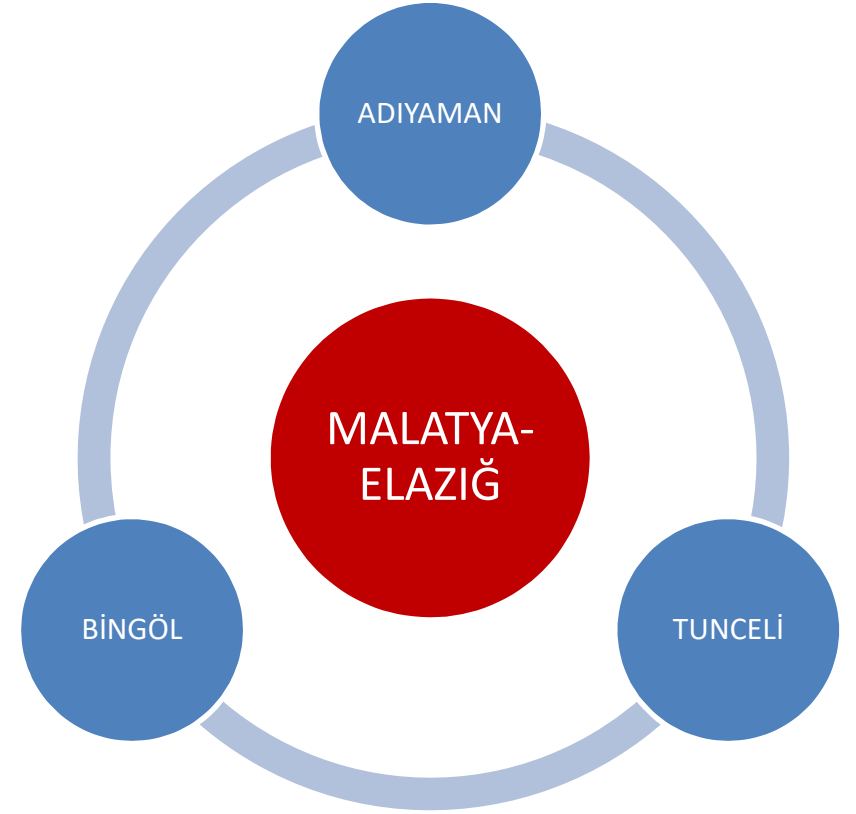

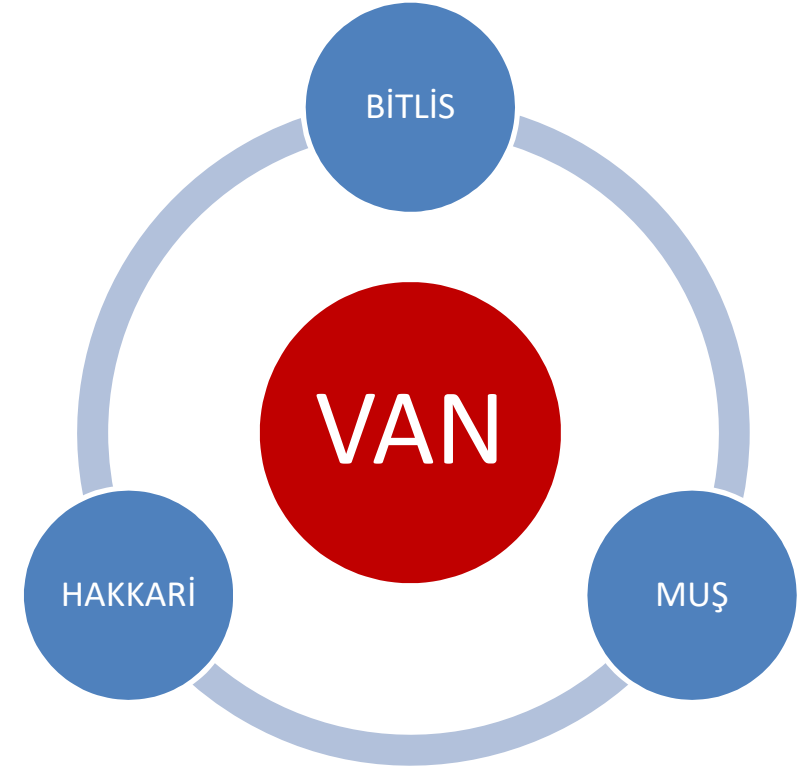
Cazibe Merkezleri Programı

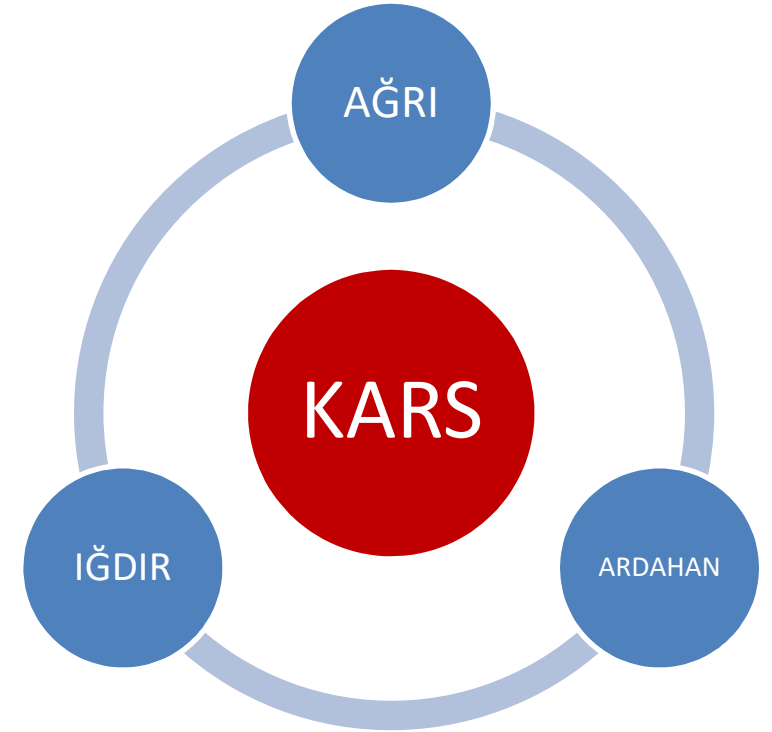
Program Dışı İller (58)	Malatya-Elağı (5)	Van (4)
Diyarbakır-Şanlıurfa-Mardin (6)	Erzurum (4)	Kars (4)

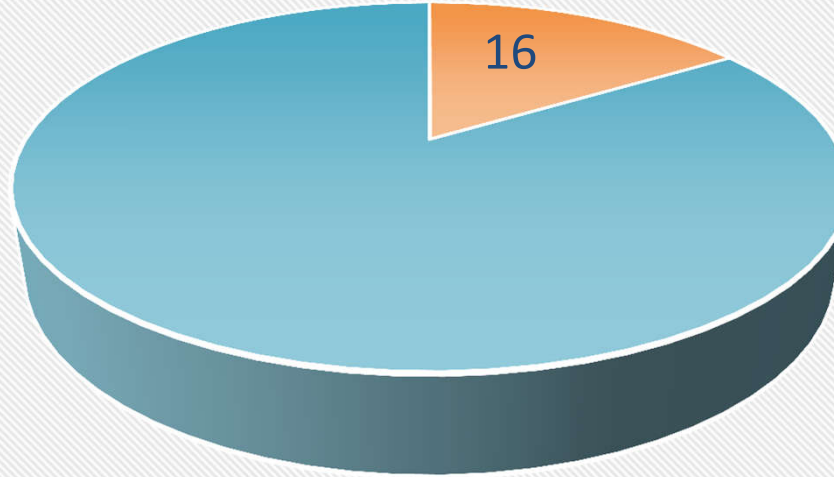

6- CAZİBE MERKEZLERİ NEDEN BU BÖLGELERDE UYGULANACAK?

- 23 İlin Toplam Nüfusu (12,4 milyon) Türkiye Nüfusunun % 16'sını Oluşturmaktadır.

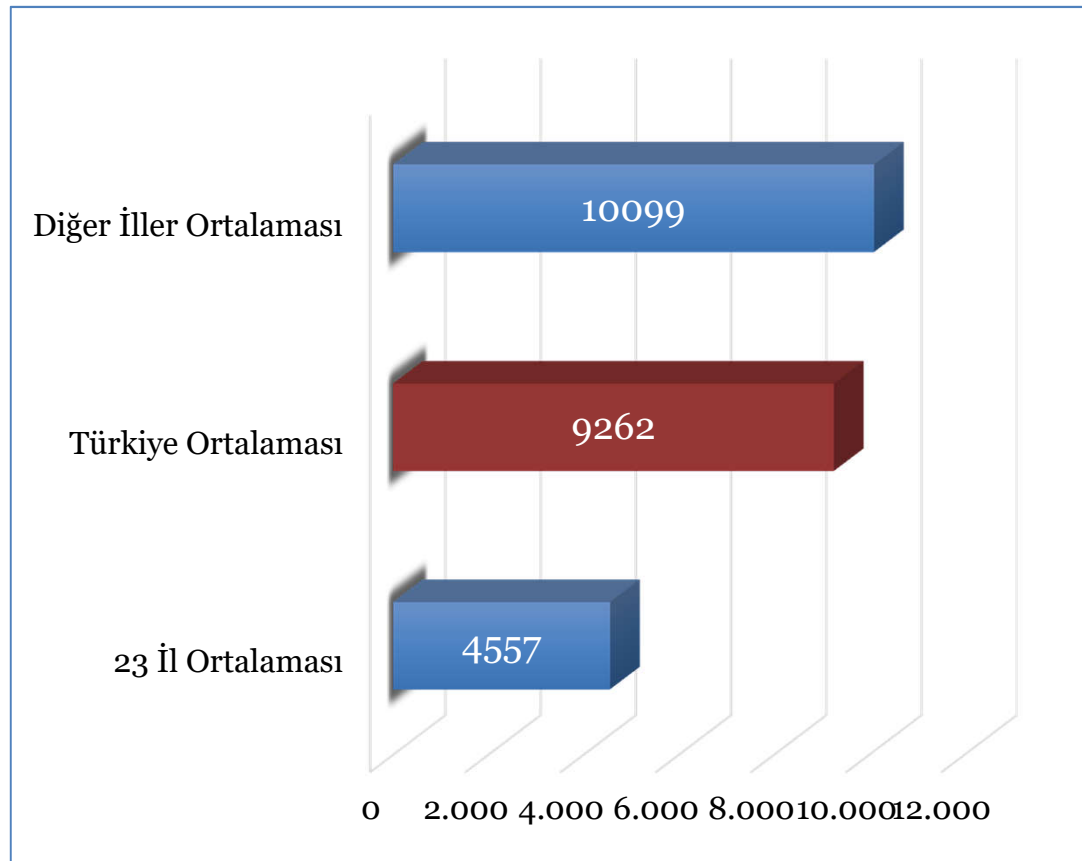
23 İlin Türkiye Nüfusu İçindeki Payı (%)

■ 23 İl Toplamı

- 23 İlın Milli Gelirimize Katkısı Sadece % 7'dir.

Kişi Başı Gayri Safi Katma Değer (Dolar, 2015*) \$

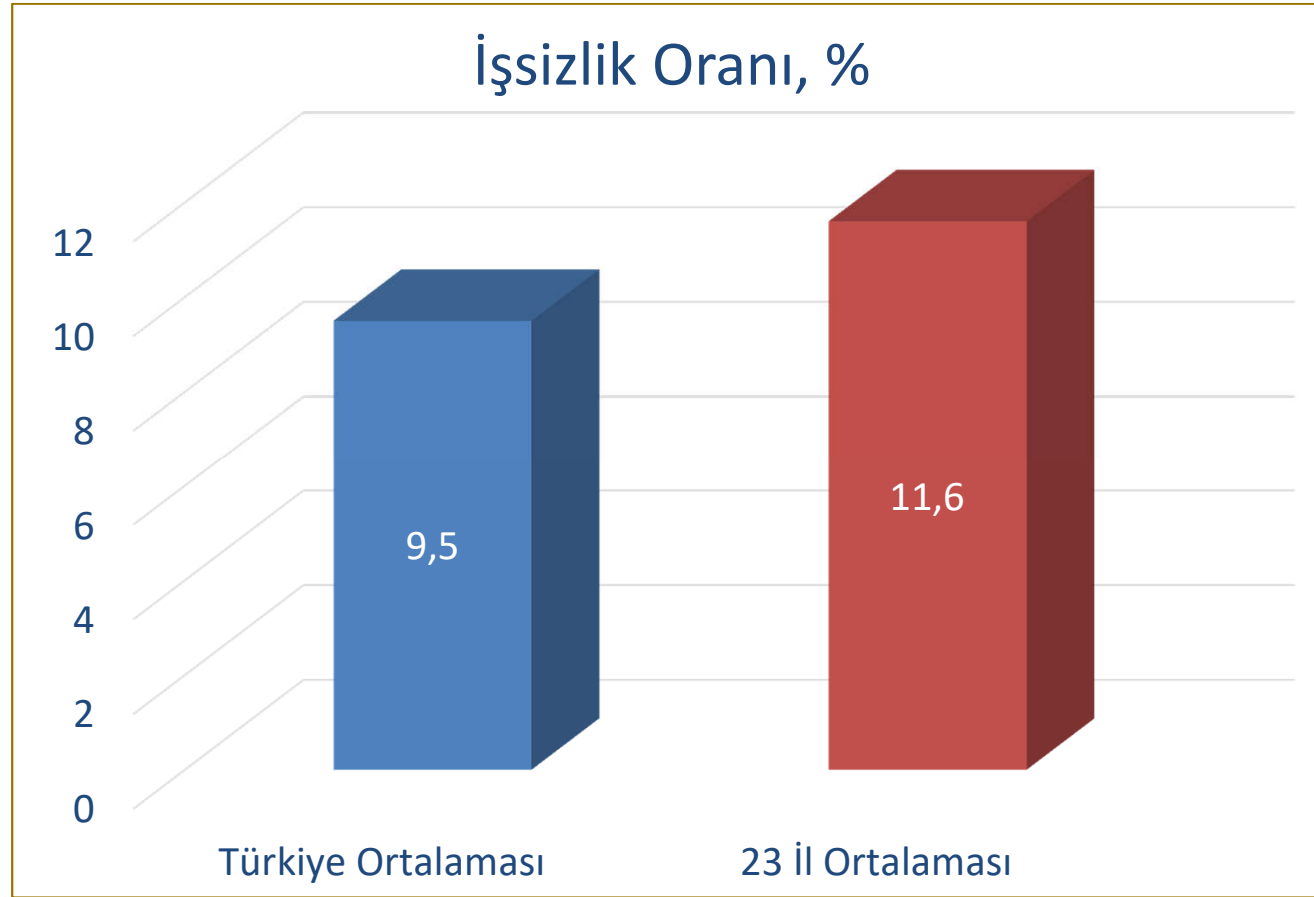

*Kalkınma Bakanlığı Tahmini

- 23 İlin Türkiye İhracatı İçerisindeki Payı Sadece %2,3'tür.

- 23 İldeki İşsizlik Oranı (% 11,6) Türkiye İşsizlik Oranından Yükdir.

7- BÖLGELERE GÖRE ÖNCELİKLİ YATIRIM ALANLARI NELERDİR?

BÖLGELERE GÖRE ÖNCELİKLİ YATIRIM ALANLARI NELERDİR?

Prof. Dr. Mustafa İLİCALI
Erzurum Milletvekili

Şanlıurfa- Diyarbakır- Mardin, Batman, Siirt, Şırnak	Van, Bitlis, Hakkari, Muş, Siirt	Kars, Ağrı, Ardahan, Iğdır	Malatya- Elazığ, Adıyaman, Bingöl, Tunceli	Erzurum, Bayburt, Erzincan, Gümüşhane
•Yapı Malzemeleri Üretimi •Mobilya •Hayvancılık •Ayakkabıcılık • Hazır Giyim •Meyvecilik •Kuru Gıda •Turizm	•Tekstil ve Konfeksiyon •Küçük Baş Hayvancılık •Arıcılık •Meyvecilik •Tıbbi ve Aromatik Bitkiler	•Hayvancılık •Lojistik •Et ve Süt Ürünleri •Meyvecilik •Turizm	•Konfeksiyon •Yapı Malzemeleri Üretimi •Küçükbaş Hayvancılık •Arıcılık •Meyvecilik	•Medikal ve ilaç sanayi •Mobilya •Güneş paneli •Züccaciye cam ve ambalaj •Oyuncak •Yapı Malzemeleri Üretimi •Doğal taş işleme •Hayvancılık •Et ve süt ürünleri •Meyvecilik •Seracılık •Organik tarım •Kış Turizmi

8- CAZİBE MERKEZLERİ PROGRAMINDA YATIRIM-ÜRETİM DESTEK PAKETİNİN AMAÇ VE KAPSAMI NEDİR?

Yatırım-Üretim Destek Paketi

Amaç

Başta emek yoğun sektörlerde olmak üzere işletmelere yatırım ve işletmenin bütün aşamaları kapsayan uzun vadeli destekler sağlanarak yatırım, üretim ve istihdamın artırılması

Kapsam

İşletmenin talebi üzerine aşağıdaki desteklerin tamamı ya da bir bölümü sağlanabilecektir.

1. Bedelsiz Yatırım Yeri Tahsisi ve Anahtar Teslim Fabrika Yapım Desteği
2. Sıfır Faizli Yatırım Kredisi Desteği
3. İşletme Kredisi Desteği
4. Danışmanlık Hizmeti Desteği

1- Yatırım Yeri Tahsisi ve Anahtar Teslim Fabrika Binası Yapım Desteği

- Özel sektör fabrika binaları kamu tarafından inşa edilecek
- Belirli bir süre için firmaya uygun koşullarda kiralanacak
- Her yıl **5 bölgede 80'er fabrika** kurulacak (10 yılda toplam 800 fabrika)
- **10.000 m2** büyüklüğünde fabrikalarda ortalama **500 kişilik istihdam**
- **Yılda toplam 40.000 kişilik istihdam**
- Yıllık Kamu Desteği : **391,6 milyon TL**

2- Sıfır Faizli Yatırım Kredisi Desteği

- Yatırım için ihtiyaç duyulan kredinin faizinin tamamını kamunun karşılaması
 - Yıllık **2,7 milyar TL** tutarında **530 özel sektör yatırımının** yapılması
 - Yılda **41 bin kişilik ilave istihdam** sağlanması ve
 - Yıllık **566 milyon TL** kamu desteği sağlanması
- öngörülmektedir.

3- İşletme Kredisi Desteği

- Toplam yatırım tutarının %10'u kadar sübvansiyonlu işletme kredisi sağlanacak
- Kredilere 8 puan faiz desteği verilecek
- Yıllık Kamu Desteği: **36,9 milyon TL**

4- Danışmanlık Hizmeti Desteği

- İşletmelere fizibilite, mühendislik, dış ticaret, bankacılık, finansman, hukuk, mesleki eğitim, yenilik, fikri ve sınai mülkiyet gibi konularda danışmanlık ve mentorluk hizmeti verilecek
- Her işletmeye hibe danışmanlık desteği sağlanacak
- Destekten yılda ortalama 930 işletme yararlanacak
- **Yıllık ortalama 18,6 milyon TL** hibe desteği sağlanacak

Yatırım-Üretim Destek Paketi Uygulama Örneği **Diyarbakır, Şanlıurfa, Mardin, Batman, Siirt, Şırnak Bölgesi**

- Bölgede, **yılda;**
 - **«anahtar teslim» 30 fabrika** inşa edilecek
 - 298 yatırımcıya **sıfır faizli yatırım kredisi** ve **işletme kredisi** verilecek
 - 255 firmaya her türlü **danışmanlık desteği** sağlanacak
- Bu çerçevede, özel kesimin yılda ortalama 328 firmada 1,64 milyar TL yatırım yapması ve 43.000 kişilik istihdam yaratması için yılda 536 milyon TL kamu desteği sağlanması öngörülmüştür.

9-CAZİBE MERKEZLERİ PROGRAMI KAPSAMINDA ÜRETİM TESİSLERİNİ TAŞIMA DESTEĞİ NEDİR?

Üretim Tesislerini Taşıma Desteği

- İstanbul ve İzmit gibi gelişmiş illerden emek yoğun sektörlerdeki fabrikaların cazibe merkezlerine taşınması teşvik edilecek
- Her bir fabrika için 1 milyon TL'ye kadar taşınma desteği verilecek
- Taşınan fabrikalar 6. bölge teşviklerinden yararlanılacak

10-CAZİBE MERKEZLERİ PROGRAMINDAN ANAHTAR TESLİM ÇAĞRI MERKEZİ YATIRIMI NASIL YAPILACAK?

20.000 Kişilik İstihdam Sağlayacak Anahtar Teslim Çağrı Merkezi Yatırımı Yapılacak ve Teşvikler Verilecektir.

- Ortak çağrı merkezi altyapıları kurulacak
- Çağrı merkezi çalışanlarının eğitim giderleri karşılanacak
- Bölgesel teşviklerden faydalanmak için gerekli 500 bin TL'lik yatırım şartı kaldırılacak
- Kamu kurumlarının çağrı merkezi ihtiyaçları bölgeden karşılanacak
- Toplam **20 bin kişilik ilave istihdam** sağlanacak

İl	İstihdam	İl	İstihdam
Diyarbakır	2.750	Bayburt	150
Elazığ	1.000	Bingöl	450
Kars	500	Bitlis	600
Malatya	1.250	Erzincan	500
Mardin	1.300	Gümüşhan e	300
Şanlıurfa	3.150	Hakkari	500
Van	1.900	Iğdır	300
Adıyaman	1.000	Muş	700
Ağrı	930	Siirt	550
Ardahan	200	Şırnak	850
Batman	950	Tunceli	170
Toplam	20.000		

11- CAZİBE MERKEZLERİ PROGRAMI KAPSAMINDA BÖLGEYE SAĞLANACAK DİĞER İMKANLAR NELERDİR?

(1) 8 Adet Genç Girişimci Merkezi

- Genç girişimcilere, tarihi mekanları ihya ederek oluşturulacak ofislerde, iş kurmaları için her türlü altyapı, eğitim ve danışmanlık desteği sağlanacak
- Her bir merkez, 100 genç girişimciye azami 3 yıl süreyle hizmet verecek
- Gençler kendi işini kurup bölge insanını istihdam edecek
- Bir merkez «kadın girişimciler» konusunda uzmanlaşacak
- Yatırım Maliyeti: **5,2 milyon TL**
- Yıllık Kamu Desteği: **2,3 milyon TL**

(2) Fuar Merkezleri

- Bölgelerde yeni fuar merkezleri kurulacak mevcut merkezler geliştirilecek
- Fuar Merkezlerinin inşası ve tadilatı 2 yıllık bir sürede tamamlanacak
- Üretilen mal ve hizmetlerin ulusal ve uluslararası alanda tanıtım ve pazarlaması yapılarak ticaret geliştirilecek
- Yatırım Maliyeti: **77 milyon TL**

(3) Geleneksel İş ve Ticaret Merkezlerinin İhyası

- Diyarbakır, Şanlıurfa, Mardin, Elazığ, Erzurum ve Malatya'nın tarihi merkezlerinde yer alan ve tarihi niteliğe sahip 6.220 dükkân restore edilecek
- Kars ilinde tarihi dokuya uygun 50 adet yeni ticari ve zanaat atölyesi yapılacak
- Van ilinde 1 adet ticari merkez inşa edilecek
- Yatırım maliyeti: **287 Milyon TL**

(4) Danışmanlık Firmaları Desteklenecektir.

- Cazibe merkezleri ve çevre illerde kurulmuş ve kurulacak danışmanlık firmalarının desteklenmesi yoluyla yatırımların niteliği ve verimliliği artırılacak.
- Çalışanların gelirlerinin %80'i vergiden istisna tutulacak.
- Çalışanların sigorta primi işveren ve işçi hisselerinin %50'si kamu tarafından karşılanacak.
- Damga vergisi muafiyeti sağlanacak.
- Yıllık Kamu Desteği: **11,8 milyon TL**
- 10 yıllık 6.000 **kişilik ilave istihdam** sağlanacak.

(5) Kamu Alım Garantisi

- Kamu alım garantisi ile yapılacak yatırımlar DAP ve GAP İllerine yönlendirilecek
- AFAD, Kızılay, TİKA, Kolluk Kuvvetleri vb. kurumların ihtiyaç duyduğu tekstil ve konfeksiyon ürünleri, tıbbi cihaz ve ilaç ürünleri bölgede üretilecek
- **8 ilde 1,000 adet üreticiye** kendi sektörlerine yönelik olarak “ürün standartları” ve “kapasite geliştirme” alanlarında eğitim sağlanacak

14- DOĞU VE GÜNEYDOĞU ANADOLUDA TARIM VE HAYVANCILIĞIN GELİŞTİRİLMESİ VE DESTEKLENMESİ KAPSAMINDA NELER YAPILACAK?

- Et Verimi Yüksek İthal Damızlık Düve Alımlarına %25 Hibe Desteği Verilecek (375 milyon TL)
- Damızlık Boğa Alımına %80 Hibe Desteği Verilecek (80 milyon TL)
- Bölge için Buzağı Desteği 200 TL Artırılacak (70 milyon TL)
- Büyükbaş/Küçükbaş Hayvan Barınağı Kamu Tarafından Yapılacak (360 milyon TL)
- Manda Yetiştiriciliği Destek Kapsamı Genişletilecek (Yıllık 12 milyon TL)

- Gelir Getirici Diğer Hayvancılık Faaliyetleri (kaz, hindi, arı gibi) Desteklenecek (Yıllık 85 milyon TL)
- 1,35 milyon hektar mera alanı ıslah edilecek (2 milyar TL)
- Nadas Alanları Daraltılacak, Bu Alanlarda Yem Bitkileri ve Baklagil Üretim Desteği % 50 Artırılacak (Yıllık 211,8 milyon TL)
- Sertifikalı Tohum Kullanımı ve Üretimi Desteği % 50 Artırılacak (Yıllık 1 milyon TL)
- -Tıbbi-Aromatik ve Boya Bitkileri Yetiştiriciliği Teşvik Edilecek (Yıllık 3,9 milyon TL)
- 330 Bin Hektar Arazi Topplulaştırılacak (258 milyon TL)

- Sözleşmeli Küçükbaş Hayvan Yetiştiriciliği Başlatılacak (75 Bin Baş, 75 milyon TL)
- Damızlık Koç-Teke Alımına %80 Hibe Desteği Verilecek (20 bin baş, 48 milyon TL)
- Yeni Hayvan Pazarları Yapılacak (6,5 milyon TL)
- Kira Garantili 1380 ton Kapasiteli Lisanslı Depolar Yapılacak (442 milyon TL)
- 2016-2020 Yılları Arasında 667 bin Hektarlık Alanda Tarımsal Sulama Yatırımları tamamlanacak (10,4 milyar TL)

15- DOĞU VE GÜNEYDOĞU ANADOLUDA ALTYAPI YATIRIMLARI NELER OLACAK?

(ULAŞTIRMA-SU-ENERJİ)

- 2016-2021 Yılları Arasında 4800 km Karayolu Projesi Tamamlanacak
(28 tünel ve 2 köprü dahil, 8,33 milyar TL)
- 881 km. Demiryolu Projeleri Tamamlanacak (10,4 milyar TL)
- Van, Kahramanmaraş, Gaziantep ve Muş Havalimanı Terminal Binaları
Tamamlanacak (296 milyon TL)
- 452 yerleşim yeri GSM Kapsamına Alınacak (368 milyon TL)
- İçme Suyu Yatırımları Tamamlanacak (678 milyon TL)

- Baraj ve Gölet Yatırımları Tamamlanacak (2,9 milyar TL)
- Elektrik İletim Hattı Yatırımı Tamamlanacak (1,5 milyar TL)
- Doğal Gaz İletim ve Dağıtım Hattı ile Ham Petrol Boru Hattı Tamamlanacak (361 milyon TL)
- TPAO'nun Sismik ve Sondaj Yatırımları Tamamlanacak (876 milyon TL)
- Dicle Elektrik Dağıtım A.Ş.'nin Dağıtım Hattı ve Şirket Merkezi Tamamlanacak (876 milyon TL)
- Van Gölü Elektrik Dağıtım A.Ş.'nin Dağıtım Hattı ve Şirket Merkezi Tamamlanacak (357 milyon TL)

16- DOĞU VE GÜNEYDOĞU ANADOLUDA SAĞLIK YATIRIMLARI NELER OLACAK?

- 100 adet Hastane, Ağız ve Diş Sağlığı Merkezi Yapılacak (2,8 milyar TL)
- 1011 adet Aile, Sağlıklı Yaşam ve Toplum Sağlığı Merkezi Yapılacak (1,1 milyar TL)
- 3778 adet Lojman ve Hekimevi Yapılacak (253 milyon TL)

17- DOĞU VE GÜNEYDOĞU ANADOLUDA GENÇLERE YÖNELİK HİZMETLER NELER OLACAK ?

- 36 adet Yeni Spor Tesisi Yapılacak (294,2 milyon TL)
- 15 Adet Gençlik Merkezi Yapılacak (62 milyon TL)
- 183 Adet Küçük Ölçekli Spor Tesisleri Yapılacak (18,5 milyon TL)
- 40 Adet Mobil Gençlik Merkezi Projesi Hayata Geçirilecek (5 milyon TL)
- STK'lar Tarafından Kurulacak Her Gençlik Merkezi için 150 Bin TL Destek Verilecek (7,5 milyon TL)
- 20 Bin Gence Yurt İçi Kamp, 10 Bin Gence Yurt İçi Hareketlilik Desteği Verilecek (Yıllık 25 milyon TL)
- 75 Adet Kitap Kafe Projesi Hayata Geçirilecek (9,4 milyon TL)
- 1.000 Gence Yatılı Resmi ve Özel Okul Eğitim İmkanı Sağlanacak (12 milyon TL)

18-DOĞU VE GÜNEYDOĞU ANADOLUDA
BAKANLIKLAR TARAFINDAN
YÜRÜTÜLECEK FAALİYETLERİN MALİYET
TOPLAM NEKADAR OLACAK?

Eylem	Sabit Yatırım Toplamı	Yıllık Destekler Toplamı
ÇEVRE ve ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI	10 Milyar TL	
TOKİ	5,3 Milyar TL	
AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANLIĞI	133,2 Milyon TL	259,6 Milyon TL/Yıl
KALKINMA BAKANLIĞI	516,1 Milyon TL	1.250 Milyon TL/Yıl
GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI VE ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANLIĞI	17,7 Milyar TL	384 Milyon TL/Yıl
ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI	19, 3 Milyar TL	
ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI	4 Milyar TL	
SAĞLIK BAKANLIĞI	4,5 Milyar TL	
GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞI	397 Milyon TL	37 Milyon TL/Yıl
TOPLAM YATIRIM	61,9 Milyar TL	
TOPLAM YILLIK DESTEK		1,9 Milyar TL

22 Kasım 2016 tarih ve 29896 Sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 678 Sayılı KHK’nin Cazibe Merkezleri ile ilgili 27. Maddesine göre Teşvik Sistemi:

- 1. Cazibe Merkezleri Programı, Türkiye Kalkınma Bankası Anonim Şirketi aracılığıyla yürütülür.**
- Cazibe Merkezleri Programı kapsamında verilecek destekler Hazine Müsteşarlığı bütçesinden Türkiye Kalkınma Bankası Anonim Şirketine aktarılacak kaynaktan karşılanır.
- 3. Türkiye Kalkınma Bankası Anonim Şirketi,** Cazibe Merkezleri Programı kapsamında; arsa temini, altyapı işleri ve bina inşaatı ile ilgili iş ve işlemler için söz konusu kaynağı öncelikle Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlıklarına, il özel idarelerine, belediyelere olmak üzere, kamu kurum ve kuruluşlarına veya organize sanayi bölgeleri tüzel kişiliklerine kullanabilir.
- Cazibe Merkezleri Programı kapsamında; yeni yatırım projeleri için veya yarım kalmış ya da yatırımı tamamlanarak işletme sermayesi yetersizliği nedeniyle işletmeye geçememiş veya kısmen geçmiş yahut başka sebeplerle faaliyet göstermeyen tesislerin yeniden ekonomiye kazandırılması için yatırım ve işletme dönemi destekleri sağlanabilir.
- Banka, Cazibe Merkezleri Programı kapsamındaki illerde, şirketlere iştirak edebilir ve şirket kuruluşlarına öncülük edebilir.

6. Bakanlar Kurulu, Cazibe Merkezleri Programının uygulanmasında kamu kurum ve kuruluşlarını görevlendirmeye ve bu görevlendirme kapsamında ödenecek bedelleri belirlemeye yetkilidir.
7. Özel hukuk kişilerine ait taşınmazlar üzerinde Anahtar Teslim Fabrika Binası Yapım Desteği verilebilmesi, söz konusu taşınmazların mülkiyetinin Bakanlar Kurulunca belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlıklarına veya il özel idarelerine devredilmesine bağlıdır. Bu kapsamda yapılacak devirler bakımından 4562 sayılı Kanunun 18 inci maddesinin üçüncü fıkrasının ikinci cümlesi uygulanmaz.
8. Banka, Faizsiz Yatırım Kredisi Desteği kapsamında, kredilendirilen makine ve teçhizatı teminat olarak kabul eder, ilave teminat aramaz.
9. Cazibe Merkezleri Programı kapsamındaki illerde kurulacak çağrı merkezleri ve veri merkezleri, yatırımlarda devlet yardımları hakkındaki kararlar kapsamında, kurulduğu bölgenin bölgesel teşviklerinden, herhangi bir asgari yatırım tutarı şartı aranmaksızın söz konusu kararlarda belirtilen usuller çerçevesinde faydalandırılır.”

678 Sayılı KHK İle Aşağıdaki Hususları Belirlemek için ilgili KHK ile Bakanlar Kuruluna Yetki verilmiştir.

- a) Danışmanlık Hizmeti Desteği,
- b) Organize sanayi bölgesi parsellerinin, boş veya yatırıma uygun parsel bulunmaması halinde Hazine taşınmazlarının üzerinde anahtar teslimi fabrika binası yapılarak yatırımcılara kiralanmak üzere Bedelsiz Yatırım Yeri Tahsisi Desteği,
- c) Anahtar Teslim Fabrika Binası Yapım Desteği,
- ç) Faizsiz Yatırım Kredisi Desteği,
- d) Faiz İndirimli İşletme Kredisi Desteği,
- e) Bakanlar Kurulunca belirlenen illerden halen faaliyette bulunan üretim tesisini Cazibe Merkezleri Programı kapsamındaki illere taşımak isteyen yatırımcılara yönelik nakdi taşınma destekleri

678 Sayılı KHK İle Aşağıdaki Hususları Belirlemek için ilgili KHK ile Bakanlar Kuruluna Yetki verilmiştir.

- f) Kamu kurum ve kuruluşlarına ait atıl vaziyetteki kamu binalarının çağrı merkezi ve veri merkezi olarak kullanımı için tahsisi,
 - g) Çağrı merkezlerinde ve veri merkezlerinde ihtiyaç duyulan telekomünikasyon altyapısına verilecek destekleri kapsayan Çağrı ve Veri Merkezleri Yatırım Desteği ile veri merkezleri için Enerji Desteği,
 - ğ) Desteklere başvuru ve desteklerden yararlanma koşulları, destek uygulamalarına konu arsa, fabrika binaları, Hazine taşınmazları ile kamu kurum ve kuruluşlarına ait taşınmazların gerektiğinde ilgililer lehine tahsisi, kiralanması
 - h) Destek sözleşmelerinin sona erdirilmesi, desteğin geri alınması, müeyyide uygulanması ve destek konusu taşınmazın mülkiyetinin devri,
 - ı) Cazibe Merkezleri Programı Yönlendirme Komitesine ilişkin çalışma usul ve esasları,
 - i) Cazibe Merkezleri Programının uygulanmasına ilişkin diğer konular,
- ile ilgili hususlar Bakanlar Kurulu kararı ile belirlenir.

YENİ TEŞVİK SİSTEMİNE ÖNERİLERİMİZ

TARIM VE HAYVANCILIK SEKTÖRÜ

1. Küçükbaş ve Büyükbaş Hayvancılığı

Bölgenin en önemli geçim kaynağı olan hayvancılığın daha sistemli ve entegre bir yapıya kavuşturulması sağlanmalıdır. Organize besi bölgelerinin oluşturulması ve Organik hayvan yetiştiriciliği desteklenmelidir. Modern sağım sistemleri, damızlık hayvan yetiştiriciliği geliştirilmelidir.

2. Arıcılık ve Organik Bal Üretimi

Soğuk, karasal ve yüksek rakımlı bölgelerde verimi yüksek olan arı gruplarının desteklenmesi ile hali hazırda bölgede geçim kaynağı olan bu sektör güçlendirilmeli, ayrıca organik bal üretiminin geliştirilmesi sağlanmalıdır.

3. Alabalık Üretim Çiftlikleri

Su ürünlerinin geliştirilmesi ve bölgenin coğrafi özellikleri ile uyumlu üretimlerin desteklenmesi sağlanmalıdır. (Erzincan)

4. Yarış Atı Yetiştiriciliği

Bölgenin geçmişten gelen bu özelliğinin artırılması ve geçim kapısı haline getirilmesi amaçlanmalıdır.

5. Kanatlı Hayvan Yetiştiriciliği

Bölgede kanatlı hayvan yetiştiriciliğinin geliştirilmesi için ilave desteklere ihtiyaç bulunmaktadır.

TARIM VE HAYVANCILIK SEKTÖRÜ

6.Hayvan İmalatı

Yemi

Kurulacak yem fabrikaları aracılığı ile tarımsal üretim altyapısının güçlü olduğu bölgede, tarımsal sanayi entegrasyonunun sağlanması, gıda güvenliğinin arttırılması, kırsal alanda alternatif gelir kaynaklarının geliştirilmesi sağlanabilecektir.

7.Organik

Tarım

Bölgenin sahip olduğu organik tarım potansiyelinin değerlendirilmesi ve yaygınlaştırılması sağlanmalıdır. Bu amaç doğrultusunda özellikle organik tarıma yönelik teşvikler sağlanmalıdır.

8. Yem Bitkileri Yetiştiriciliği

Bölgede, hayvancılık sektörünün gelişmesine katkı sağlayacak yem bitkileri yetiştiriciliğinin desteklenmesi amaçlanmalıdır.

TURİZM SEKTÖRÜ

1. Medikal Turizm (Klinik Medikal ve Estetik Medikal)

Uluslararası hastaların tedavi ve rehabilitasyon amaçlı sağlık kurumlarından hizmet alması şeklinde olan sağlık turizmi çeşidi

2. Termal Turizm ve Medikal SPA

Kaplıca suları veya otelcilik hizmetleriyle birlikte medikal masaj, peloid gibi bazı tamamlayıcı tıp uygulamalarının yapıldığı sağlık turizmi

3. Yaşlı ve Engelli Turizmi

Yaşlı ve engellilerin bakım, rehabilitasyon ve medikal tedavilerinin bir arada olduğu sağlık turizmi türü

4. Sağlık Turizm Acentaları

Seyahat veya tur paketi organizasyonları gibi faaliyet gösteren, ilgililere seyahat ve hastane seçimi yardımı sağlayan acentalardır. Bu firmalar, ulaşım şirketlerinden ve hastanelerden aldıkları “Komisyon Ücreti” ile çalışırlar.

5. Doğa Turizmi

Bölgede yer alan doğal alanların ve tarihi yapıların turizme kazandırılması desteklenmelidir.

6. Bölgesel Yemek ve El Sanatlarının Desteklenmesi

Bölgesel yemek üretimi ve pazarlanması ile el sanatlarının turistik ürün haline getirilmesi desteklenmelidir (Ehram-halı-kilim-oya-dantel Oltu taşı-Tulum ,civil peyniri vb üretimini desteklemek ve ticari turistik bir ürün haline getirmek)

BİLİŞİM SEKTÖRÜ

1. DATA Merkezlerinin Desteklenmesi Yerli ve Milli Yazılım

Veri merkezleri dünyada olduğu gibi Türkiye’de de gün geçtikçe artış gösteren bir sektör haline gelmiştir. Bölgenin iklimsel yapısı, ulaştırma imkanları vb. özellikleri dikkate alındığında data center merkezi oluşturulması için büyük avantajlara sahiptir. Bu özelliğin teşvik edilmesi önemli bir gelişme sağlayacaktır.

2. Uluslararası Alanda Hizmet Veren Çağrı Merkezlerinin Desteklenmesi

Mevcut durumda ulusal düzeyde hizmet etmekte olan çağrı merkezi potansiyeli dikkate alınarak çağrı merkezlerinin Hindistan örneği gibi, uluslararası seviyede hizmet verecek hale getirilmesi için destekler sağlanmalıdır.

SANAYİ SEKTÖRÜ

1. Yüksek teknoloji üreten yan sanayi yatırımlarının Doğu Anadolu bölgesine kaydırılması

Silah sanayi, yenilenebilir enerji sistemlerinde (rüzgar enerjisi vb.) kullanılan sistemlerin üretilmesi desteklenmelidir.

2. Kış Turizmi , Medikal Turizm Sarf Malzemeleri Üretim Sanayi

Bölgenin kendi kendine yeter bir yapıya kavuşturulabilmesi için hizmet veren sektörlerle ait sarf malzemelerin, bölgede üretiliyor olması sağlanmalıdır.

3. Tarım ve Hayvancılık Makinaları İmalat Sanayi

Bölgenin kendi kendine yeter bir yapıya kavuşturulabilmesi için hizmet veren sektörlerle ait sarf malzemelerin, bölgede üretiliyor olması sağlanmalıdır.

ENERJİ SEKTÖRÜ

1. Yenilebilir Enerji Kaynakları

Bölgenin mevcut potansiyeli dikkate alınarak özellikle güneş ve rüzgar enerjisi üretiminin yaygınlaştırılması için destekler sağlanmalıdır.

2. Jeotermal Enerji Kaynakları

Doğu Anadolu Bölgesi özellikle jeotermal enerji bakımında oldukça yüksek bir potansiyele sahiptir. Mevcut potansiyelin kullanılabilmesi için destek verilmesi önemlidir.

3. Termik Santrallerin Kurulması

Bölgede yer alan kömür rezervlerinin kalorilerinin düşük olması bu rezervlerin enerji üretiminde kullanılmasını zorunlu kılmaktadır. Bu itibarla termik santrallerin üretimi desteklenmelidir.

3. Petrol Rafinerisi Desteği

Bakü-Tiflis- Ceyhan (BTC) Ana Boru Hattı Projesi tamamlanmış olup, bu hattın Türkiye'deki en önemli ve stratejik geçiş noktası olan bu bölge, enerji merkezi durumuna gelmiştir. Bölgenin bu konumunu daha da geliştirerek, bölgeye sağlanacak ekonomik katkıyı artırmanın en önemli adımı, enerjiye dayalı endüstrinin bölgede gelişmesine öncülük etmek ve bir rafinerinin kurulmasını sağlamaktır.

ULAŞIM SEKTÖRÜ

1. Kargo taşımacılığına yönelik uçuş seferlerinin desteklenmesi

Bölgenin üretim merkezleri olan Batı Anadolu'ya olan uzaklığı, ara mamül/ işlenmiş madde temininde zaman kayıplarının oluşmasına neden olabilmektedir. Ayrıca üretimi sağlanan maddelerin, kısa sürelerle pazarlara iletilmesinin sağlanması don derece önemlidir. Bu açıdan bakıldığında bölgede hızlı kargo taşımacılığının desteklenmesi önemli bir husustur.

2. Devletin de içinde yer alacağı modelleri ile bölgede raylı sistem hatlarının yaygınlaştırılması

Bölgedeki il merkezlerinin birer cazibe merkezi haline getirilmesi için ulaşım altyapılarının güçlendirilmesi gerekmektedir. Bu itibarla özellikle raylı sistem hatlarının yaygınlaştırılması için devletin de içerisinde yer alacağı bazı modeller ile bu yatırımların teşvik edilmesi gerekmektedir.

3. Turizm merkezlerinin kent ekonomisine faydasının artırılmasına yönelik toplu taşıma sisteminin geliştirilmesi

Hızlı, konforlu ve düzenli servis sağlayan ulaşım sistemlerinin şehrin kent ekonomisi ve turizm açısından cazibesini artırıcı etkileri bulunmaktadır. Bu etkiler tarih, termal ve kış turizminin bir arada olduğu şehirlerde çok daha büyük faydalar sağlayacaktır.

Dinlediğiniz için teşekkür ederim.

Prof. Dr. Mustafa ILICALI

E-mail :mustafa.ilicali@tbmm.gov.tr
mustafa.ilicali@yahoo.com

Twitter : @m_ilicali

Tel : 03124205966

Fax : 03124202271